

DANSUL FOCULUI

Adrian Petrescu (n. 4 iunie 1976, Cluj-Napoca) ilustrează tipul de scriitor autentic, ancorat, dincolo de mode și clipe efemere, într-un Olimp luminat de seninătate și echilibru. În timpul săptămânii, când nu se ocupă cu scrisul, practică meseria de depanator-montator de echipamente uzate, adică e doctor de cărți. Firma unde le repune în circuit poartă denumirea de Anticariat. În fișa postului scrie simplu: administrator, calificare obținută la Facultatea de profil a Universității „Babeș-Bolyai“ din urbea natală. Pentru a-și menține silueta, aleargă după o minge, pe o parcelă limitată, împreună cu alți cunosători ai acestui sport intitulat minifotbal. Aceleași abilități tehnice le dovedește și în calitate de percuționist, având o slăbiciune pentru toba mică, toba mare, falțul din os, mistrie și dalta cu zimți.

A debutat cu proza scurtă „Pătratul de sârmă“, în revista *Vatra* (1997), dar a colaborat și la *Tribuna*. Momentul afirmării sub semnul scrisului îl constituie însă obținerea Premiului pentru Proză la Concursul de manuscrise al Uniunii Scriitorilor din România (2006) pentru romanul *Conspirațiile imposibile* (Ed. Cartea Românească, București, 2007).

ADRIAN PETRESCU

Dansul focului

sau **21** roman
despre o Revoluție
care n-a avut loc

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cristina Jelescu
DTP: Denisa Becheru, Dan Dulgheru

Tipărit la Dynasty Books Proeditură și Tipografie

© HUMANITAS, 2010

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PETRESCU, ADRIAN

Dansul focului sau 21: roman despre o revoluție care n-a avut loc / Adrian

Petrescu. – București: Humanitas, 2010

ISBN 978-973-50-2807-7

821.135.1-31

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi Carte prin poștă: tel./fax 021/311 23 30

C.P.C.E. – CP 14, București

e-mail: cpp@humanitas.ro

www.libhumanitas.ro

*părinților mei,
Laurențiu și Maria*

1

JOS DICTATORUL, scrie mîzgălit cu excremente pe zidul crăpat al Barăcii lui Roja de pe care cad bucăți de tencuială ca de pe o hartă care se dezintegrează, scoțînd la iveală noi continente, insule, ape, linii de relief, cărămizi clădite strîmb, goluri cît pumnul și armături răsucite. Cerul e întunecat de un nor cenușiu și rece care coboară peste București, așezîndu-se ca o perdea imensă deasupra Terenului Hipic și a Grădinii Botanice. Aburi calzi ies din loc în loc prin gurile deschise de canalizare care se varsă direct în Dîmbovița, amestecîndu-se cu ceața mată care de cîteva zile a încremenit pe firul apei. Ce cloacă jagoasă mai e și cuibușorul ăsta, își zice Dendé pășind înăuntru zgribulit de frig, careva iar și-a făcut nevoile în fața ușii, nu mai există maniere dom' Roja, zice Gulie, și toți își opresc privirile asupra figurii mirate a lui Tîrnăcop care bîiguie, n-am fost eu, afară e o droaie de cîini vagabonzi, de data asta trebuie să mă credeți pe cuvînt. Bine că nu pute, spune Roja făcînd efectivul, văd că sîntem toți, adaugă, Părințelul e șters de pe listă, și-a dat arama pe față ca un adevărat slujitor al lui Dumnezeu, așa că ducă-se dracului. Dacă n-ați fi adus vorba, zice Gulie, l-am fi uitat și pe Curist cu tot cu mutrișoara lui tembelă. Mie mi-e totuna, spune Dendé, eu unul n-am murit niciodată de dorul lui, dar nici nu i-am purtat sîmbetele. Îl mai așteptăm cinci minute, dacă nu apare o începem fără el, zice Roja, și privirea îi alunecă la sticla de rachiu de pe masă care îl magnetizează făcîndu-l să tremure. S-o fi ținut el după voi toată ziua, dar

nu m-aș mira să se fi dat la fund pînă la urmă, e labil psihic, își pierde foarte repede cumpătul, face greu față presiunii, adaugă. Parcă l-am auzit spunînd că o să întîrzie puțin, își amintește Dendé, părea că ține cu tot dinadinsul să vadă pe viu cum cade Cortina de Fier, ca în volumul 3 *Scrisori îngălbenite*, care se vindea la sfîrșitul anilor '70 numai pe sub mîină în toate librăriile. Vizionare plăcută, zice Gulie, doar nu poți să-i iei omului plăcerea. Dacă era după el, dugheana asta ar fi fost goală și la ora asta, pustietate și întuneric, zice Tîrnăcop, trăgînd și el cu ochiul la sticla de rachiu. Nu vreau s-o mai lungim, se hotărăște brusc Roja să spună ce are pe suflet, am dezertat azi-dimineață, completează pe un ton sumbru, de parcă ar fi mărturisit o crimă avînd încă înaintea ochilor figura victimei. M-a descumpanit Comandantul, nici bine nu aflase despre ce era vorba, dacă era adevărat zvonul că i-o luaseră alții înainte, că a început să se dea de ceasul morții. Înainte să-l las baltă, am mai avut totuși la dispoziție cîteva minute, destul cît să-mi arunc puțin ochii peste corespondența care îi venise în ultimele zile. Nu era mare scofală, ca să înțelegeți bine despre ce-i vorba. Informațiile care-i soseau din sfert în sfert de oră l-au băgat în sperieți de parcă s-ar fi apropiat sfîrșitul lumii. Cineva vrea să scoată castanele din foc cu mîinile mele, a-nceput cu văicăreala, se trage la Palat, la Universitate, o să dea vina pe mine că le-am împărțit arme, o să mintă că eu le-am dat ordin să se împuște între ei. Minciuni, diversiune, nu s-a tras nicăieri, zice Gulie, doar noi de acolo venim. N-aveai cui să-i spui, zice Roja, el deja își închipuia că orașul e scaldat în sînge, că toate se întîmplă din cauza slăbiciunilor sale. Totul mi se trage de la negocierile alea nenorocite cu Regizorașul, bolborosea ca un apucat, fiecare cu sechelele lui, omul ăsta nu e zdravăn la minte, își imaginează că sîntem pe un platou de înregistrare, că filmează *Întoarcerea comisarului* sau partea a doua la *Ultimul cartuș*, n-am mai avut cu cine să stau de vorbă, mi-a repetat. Ar fi dat orice dacă ar fi fost posibil să întoarcă timpul înapoi măcar cu vreo două trei zile, atît cît să mai poată

trata o dată cu domnul Președinte, dacă nu personal, cel puțin printr-un intermediar, își dă cu părerea Gulie. A dublat gărzile, a ordonat să nu intre și să nu iasă nimeni din unitate, de parcă ar fi fost vorba de cine știe ce obiectiv strategic, continuă Roja. Halal militar, încă unul care s-a lăsat dus cu preșul de promisiuni, crezînd că dacă joacă pe două fronturi își asigură succesul, zice Gulie, parcă-l văd fumînd stresat țigară după țigară stînd pe capul centralistului, înroșind liniile telefonice. De un singur lucru îmi pare rău, că s-au năruit toate planurile Bătrînului, că răfuiala pe care o așteaptă de atîta amar de vreme n-o să mai aibă loc, zice Dendé. Ar fi avut cel puțin ocazia să facă o comparație între o facțiune revoluționară adevărată și una care nu urmărește altceva decît să submineze. Vouă nu v-a fost frig? întrebă Roja din senin, în clipa cînd ați văzut că se duce totul de rîpă, că nu mai sînteți în stare să vă adunați de pe străzi, să strîngeți oameni în jurul vostru, n-ați avut o senzație de neputință și ură, sau poate de disperare? Despre ce vorbește? nu înțelege Dendé, e limpede ca lumina zilei că pînă în acel moment critic totul a mers bine. Cu excepția unui mic detaliu dom' Roja, intervine Tîrnăcop. Era cu totul altceva dacă ați fi fost alături de noi în loc să vă ascundeți în dugheana asta, dar e bine și așa, a fost mai înțelept să stați la cutie pînă s-au mai liniștit apele. Cînd pierzi mult sînge, ți se face frig, frig de tot, asta trebuie să fie explicația, zice Roja simțînd un fior rece în piept, chiar dacă sîntem în toiul iernii, așa mă simt eu acuma, ca după o transfuzie, la pămînt și fără vlagă. Nimic ieșit din comun, își dă cu părerea Dendé, neliniști de revoluționar, e limpede că ar fi fost loc și de mai bine, însă mai mult nu s-a putut. Cu toate astea, sînteți deja erou, dom' Roja, nu oricine ar fi avut mațe s-o șteargă așa pe cont propriu, zice Tîrnăcop calm, altceva nici nu mai contează, fac pariu că de aici înainte trebușoara o să se dreagă de la sine. Comandantul a fost întotdeauna un bleg, iar pe de altă parte ceva a scîrțîit de la bun început în planul Bătrînului, cînd mi-am dat seama că nici el nu le știa chiar pe toate era prea tîrziu, reia Roja, de

aceea nu i-am zis nimic, era greu de crezut că se putea înșela asupra individului pe care-l avusese cincisprezece ani în subordine. Dacă ar fi fost militar adevărat, ar fi intrat puțin în jocul Regizorașului, și după ce ar fi ieșit combinația, dacă ar fi ieșit, i-ar fi tras un șut în fund luîndu-și la revedere, zice Dendé. Gîndiți-vă cum am rezistat noi, cum am ținut cu dinții de fiecare secundă, spune Tîrnăcop, cît a durat hăituiala pînă am reușit să ne facem pierdută urma. Ne-am fofilat fiecare pe unde am putut, prin gurile de metrou, pasaje, străzi lăturalnice, apoi ne-am încuiat aici ca niște criminali. Pînă cînd Tîrnăcop nu s-a mai putut ține, făcea pe el, zice Gulie dîndu-l de gol, e slab de tot la găoază, a fost nevoie să iasă de nu știu cîte ori ca să se ușureze de tot, norocul lui că în decembrie se întunecă devreme.

Trăim într-o țară de rahat, își zice Roja, oprindu-se din alergat. Trece la pas pe lîngă un chioșc de ziare, *Adevărul, Jurnalul Național, România liberă, Evenimentul zilei*, rebusuri, integrale, țigănușul care vinde îi face cu ochiul, *Playboy, Hustler, Penthouse*, vă dau ceva dom' șef? *Casa mea, Unica, Maxim, Spații verzi?* îl întrebă insistent, dar fără succes. O grămadă de mizerii e tot ce-a mai rămas din România, începe să se gîndească, trăgîndu-și sufletul își dă seama că se află deja pe Calea Griviței la intersecția cu strada Sfinții Voievozi, simțind că pășește într-o lume de care i se face frică. Cîteva firișoare de transpirație i se scurg pe frunte și simte o înțepătură deasupra ochiului drept. După-amiaza este splendidă, păcat că nu se poate bucura de razele soarelui și de cerul albastru. Inima îi bate încă foarte tare, și nu-și poate scoate din minte ultimele momente ale înclăștării cu forțele de ordine care ridicaseră un adevărat asediu în jurul lor, de parcă ar fi avut de-a face cu o adevărată cazemată. Un marasm general, sute de gură cască care nu înțelegeau ce se întîmplă, reporteri, cameramani, mașinile Jandarmeriei, Poliției, Pompierilor și Ambulanței aliniate la capătul străzii gata să intervină în caz de catastrofă, un car de televiziune pregătit să intre în direct. Dendé fluturînd o zdeanță albă legată la capătul unui

băț, Tîrnăcop rănit la genunchi și plin de sînge, nelăsîndu-se înduplecat nici în ruptul capului să arunce din mînă pistolul, Gulie reușind să speculeze o clipă de neatenție a inamicului și să scape ca prin urechile acului rupînd-o la fugă. Nu oricine ar fi putut ieși dintr-un asemenea bucluc, își amintește vorbele Bătrînului, atingîndu-și pieptul cu palma pentru a-și număra bătăile inimii, care deși i se par mai potolite nu-l pot face să uite de marea dezamăgire care îl stăpînește, sleiala și lehamitea care îl chinuie. Se oprește în fața unui stîlp pe care este lipit un afiș al Teatrului Național care anunță premiera *Azifului de noapte* de Gorki. Privirea îi alunecă obosită dintr-o parte în alta, ochii îi cad pe cîteva nume ale unei distribuții de zile mari. Trece mai departe prin dreptul stației Peco, simțind în nas mirosul vaporilor de benzină. Copertina din tablă ondulată care acoperă parțial incinta stă parcă să se prăbușească și să provoace o catastrofă. Totul e hîrbuit, plin de rugină și praf, pompele, stingătoarele de incendiu, lopețile, tîrnăcoapele, gălețile de tinichea, lăzile cu nisip, vitrinele, pînă și Mercedesul Bot de Cal care alimentează. Avea dreptate Bătrînul cu previziunile lui, își zice oprindu-se din nou ca hipnotizat de indivizii grăbiți care îi taie calea, îl îmbrîncesc, îl calcă pe picioare, i se freacă de haine, nici măcar n-a fost nevoie să treacă zece ani, și totul parcă s-a transformat într-un morman de dărîmături și gunoaie. Cu mîneca își tamponează rana din care curge un firîșor de sînge. Privește la fațadele degradate ale clădirilor, la acoperișurile încovoiate, la gropile din asfalt și la copacii prăfuiți de pe marginea străzii. Un șofer îl claxonează văzîndu-l că nu îndrăznește să traverseze, deși se află în dreptul unei treceri pentru pietoni. Încă nu-și poate lua inima în dinți, se întoarce înapoi pe trotuar, la ce bun să mai treacă de pe-o parte pe cealaltă ca un cîine vagabond? își zice, e totuna, peste tot e aceeași aglomerație. Să trăiți, dom' Căpitan, aude din spate aceeași voce, mă mai recunoașteți? Ba bine că nu, îi răspunde Roja, răsucindu-se pe călcîie, măsurîndu-l de sus pînă jos pe gunoierul care împinge o pubelă verde pe două roți,

cum o mai duci măi băiatule? îl întreabă, pe unde îți mai faci veacul? Mă învîrt și eu pe unde pot, mă fac că lucrez, mi-au dat în primire Academia, Casa Scriitorilor, Muzeul de Artă Populară, toată zona aia, dar la ora asta sînt în retragere, zice, dar ce-ai pățit la arcadă, unde v-ai zgîriat? se interesează. Nicăieri, e un fleac, o nimica toată, îi răspunde, ghinion curat, spune ducîndu-și degetul arătător la tîmplă, dîndu-și în sfîrșit seama că se află din nou într-o postură ridicolă, că avusese degeaba acea discuție interminabilă cu Bătrînul. Nu mai era nici o speranță ca totul să se fi întîmplat doar în imaginația sa, că odată întors acasă în odaia sa, va reuși să se liniștească ca și cum nimic nu s-ar fi schimbat.

De voie, de nevoie ne-am hotărît pînă la urmă, nu puteam nici să rămînem aici cu mîinile în sîn ca niște fete mari, aveam întîlnirea fixată, reia Gulie, scîrțîiam din toate încheieturile, dar înaintam împreună cu ceilalți, noi mai în urmă ce e drept, cu excepția lui Tîrnăcop, care o luase la picior în primele rînduri alături de hoarda de țigani. Înainte să se dea startul întrecerii, nimic neobișnuit, aceeași atmosferă anostă, oameni resemnați, lîncezea totul, începusem să tremur stînd acolo în așteptare, mișcați-vă odată dobitoacelor, popor de doi bani îmi venea să strig, dacă pierdeți și șansa asta atunci vă puteți lua adio pentru totdeauna de la orice schimbare, cînd simt că mulțimea începe să se miște la unison de parcă era un mușuroi imens de furnici care se dezintegrează măcinat de o forță exterioară. Astea sînt niște grupuri dubioase, i-am făcut un semn lui Dendé, dar nu știu dacă m-a observat, cred că-l luase deja fluxul care ne împingea dintr-o parte în alta fără voia noastră. De unde apăruseră grupurile alea Tîrnăcop? Grădina Icoanei, Kretzulescu, Victoriei, Hotel București? Asta e ce-am auzit din gura lor, încerc să mă orientez, dar tot ce văd în jurul meu nu-i decît o mare dezordine, parcă intrase dracu' în toată cireada, țipau de mama focului luînd-o la goană care pe unde putea, spărseseră cîteva breșe în cordoanele forțelor de ordine, vaiete, scîncete, gemete, aveai impresia că

se înghiontesc unii pe alții, că se înțeapă, că are loc un linșaj general. Atunci am început să strig și eu cât m-au ținut plămîni, unde fugiți nemernicilor? Acum e momentul, jos Tiranul, treziți-vă blegilor, dar ei nimic, se dispersau, se topeau exact în direcția opusă Comitetului Central, invers decît ne așteptam noi. În clipa aia am început să plîng de ciudă, mi-au dat lacrimile dom' Roja, cînd m-am trezit aproape singur în Piață. În jurul meu erau risipite pe jos tot felul de materiale de propagandă amestecate cu umbrele rupte, poșete de damă, pălării, mănuși desperecheate, bucăți de stofă, locul arăta ca un talcioc părăsit, mi-am mușcat buzele, sîngeram, privind la balconul ăla nenorocit de unde se mai auzea încă muzica de propagandă venită de pe banda de magnetofon, o rușine. Dacă ar fi fost în stare să se ridice măcar pînă la jumătatea condiției de bipezi, acum eram acolo înăuntru, de gît cu securiștii, strîngîndu-l de boașe pe Pitic, dar nu s-a putut, așa că ne-am zis nu-i nimic, o să ne întoarcem, și mîine e o zi, străzile erau deja pustii, poate o să vină și Roja dacă o să reușească să scape din cazarmă, și Curistul, și Părințelul, și o să facem echipă, trebuia doar să mai rezistăm o noapte. M-a dat de gol, spune Tîrnăcop, puteai să taci Gulie, nu trebuie să fii detectiv ca să faci diferența între scîrna de om și cea de cîine. Vezi bine că-și bate joc de tine, unde ți-e simțul umorului? zice Roja, oricum deja s-a ales praful de țara asta, tocmai ăsta-i indiciul că nimic n-o să se schimbe, că mor oamenii pe străzi ca muștele, lipsiți de apărare, că nu se poate face Revoluție cu brațele goale, fără organizare, ați văzut că nici Baricada n-a rezistat, că n-a fost ce-ar fi trebuit să fie, că a semănat mai degrabă cu o îngrămădire de boarfe strînse laolaltă de niște derbedei, că nici măcar un revoluționar n-a reușit să pună mîna pe o armă de foc. Ce prostie că m-am descotorosit și eu atît de ușor de pistolul din dotare, se căinează, din ieșirile astea zgomotoase și dezorganizate ale maselor nu se alege nimic bun niciodată. Noi sîntem mulțumiți că am fost acolo, spune Gulie, senzațiile alea meritau trăite măcar o dată-n viață, zice, dar degeaba, Roja nu